

V jednom okamžiku chce pachatel odložit batoh...

...avšak ve vteřině se ocitá spoutaný na zemi

Ministerstvo vnitra jako hlavní koordinátor připravilo ve spolupráci s dalšími institucemi cvičení orgánů krizového řízení Ochrana 2006. Cílem cvičení, které se uskutečnilo 21. a 22. června v Praze, v Brně a v Ústí nad Labem, bylo prověřit činnost bezpečnostních složek a Integrovaného záchranného systému při řešení mimořádné situace velkého rozsahu. Do cvičení bylo zapojeno na 700 lidí: 320 policistů, 60 hasičů, 60 vojáků, 30 členů zdravotnické záchranné služby, 60 členů krizových štábů a 150 figurantů.

Avion Shopping park v Brně je rozlehlé nákupní centrum na okraji moravské metropole s velmi navštěvovaným obchodním domem Tesco. Všední dopoledne 22. června je nákupní zóna plná spěchajících lidí s nákupními vozíky. Mezi návštěvníky, kteří přijíždějí za nákupy městským autobusem, je i nenápadný mladík nevelkého vzrůstu, drobnější postavy, mezi 25 a 30 roky, oblečený do letního horka v tříčtvrtečních kalhotách, miki-ně s kapucí a s batůžkem přes rameno. Obutý je ve sportovních pohorkách.

Proud návštěvníků směřuje za nákupem do vchodu Tesca, mladík se však odděluje a nenápadně míří k jednomu z postranních vchodů za roh obchodního domu. V tom se ozve zvuk rychle přijíždějících aut. Brzdí

OCHRANA 2006

Pyrotechnik pečlivě prohledává zavazadlo...

...zavazadlo končí ve speciálním kontejneru

Po celou dobu cvičení pracovaly krajské krizové štáby v Ústí nad Labem a v Brně. Akce koordinoval republikový krizový štáb (na snímku).

klasických výbušnin a chemických látek v Brně a v Ústí nad Labem a jeho okolí. Na základě těchto informací byla zahájena intenzivní spolupráce BIS a speciálních útvarů Policie ČR k vypátrání a zajištění pachatelů dřív, než k útokům dojde.

přímo u mladého muže, z aut vyskakují uniformovaní policisté v kuklách, mladíka srážejí na chodník, nasazují mu pouta...

● ● ●

Podle scénáře cvičení se Bezpečnostní informační službě počátkem června podařilo získat poznatky o tom, že skupina Káfir připravuje pravděpodobně v období od 21. června do 24. června teroristické útoky s použitím

22. června pracovníci speciálních útvarů Policie ČR sledovali podezřelou osobu z Prahy do Brna; muž cestoval autobusem soukromého přepravce. Po vystoupení z autobusu se setkal se dvěma osobami, od kterých převzal neznámou látku, a pokračoval – se zavazadlem – autobusem městské hromadné dopravy k obchodnímu centru Avion Shopping park. V té době byli již v okolí připraveni příslušníci speciálních policejních útvarů, pohyb muže byl po celou dobu moni-

torován a v místech, kde se pohyboval, probíhala mimořádná bezpečnostní opatření, zejména k zabezpečení důležitých objektů. Policisté byli připraveni k provedení zásahu a zneškodnění pachatele ještě před provedením teroristického útoku.

● ● ●

Zadržený pachatel připravovaného teroristického útoku leží na chodníku na boku, s rukama spoutanýma za zády. Policista z Útvaru rychlého nasazení nad ním stojí rozkročmo s jednou nohou před mladíkovým krkem a s druhou nohou za jeho zády tak, aby se ležící muž nemohl zvednout. Baťůžek zadrženého leží vedle. Přijíždějí pyrotechnici. Jeden z nich přichází k zadrženému se služebním psem. Pes pečlivě očichává pachatele i jeho zatím nedotknuté zavazadlo, zda není

„Základna humanitární pomoci“, kterou jako součást cvičení postavili už předem vojáci ze 154. záchranného praporu z Rakovníka a střežili ji příslušníci ústecké roty aktivních záloh Armády ČR

Změt' trosky a zranění ve vagonu v epicentru výbuchu

přítomna výbušnina. Přichází jiný policista s detekčním přístrojem. Podrobně a pečlivě kontroluje pachatele, objíždí přístrojem celou jeho postavu včetně podrážek. Stejně pečlivě kontroluje baňžek – zdviženým palcem ukazuje kolegům, že je všechno OK.

Současně s tímto dějem probíhá komunikace mezi zúčastněnými policejními složkami a krizovým štábem. Krizový štáb Jihomoravského kraje předává ústřednímu krizovému štábu informaci, že v prostoru nákupního střediska Avion Shopping park byl zadržen muž, který se snažil umístit do ventilační soustavy obchodního domu zatím blíže nespecifikovanou látku. Podle způsobu jeho manipulace s touto látkou je možnost, že se jedná o látku toxickou nebo jinak nebezpečnou.

Nějakých 300 kilometrů odtud, na nádraží v Chabařovicích u Ústí nad Labem, zatím paralelně probíhá děj zcela odlišný. Vstupujeme do něj na akustické znamení – výbuch ve vagonu osobního vlaku, který zastavil na nádraží. Když se odvětrá kouř, jedno kupé zeje jako vjezd do garáže, uvnitř vagonu je vidět změt' trosky, mezi nimi nehybná těla a sténající zranění. Z ostatních vagonů se nese ječení šokovaných cestujících, někteří z nich jsou také zranění. Tady teroristé uspěli, později napočítáme na nástupišti pod dekami devět těl, zraněných jsou na desítky, jeden zcela zdemolovaný vagon se srovnává s tím nepředstavuje žádnou zvláštní škodu.

V okamžiku nula – tedy v okamžiku výbuchu – jsme zapnuli stopky. Po 17 minutách se objevil první hasičský automobil. Na to, že krajský krizový štáb zasedá už od předcházejícího dne, Integrovaný záchranný systém kraje je v plné pohotovosti a z centra krajského města to sem není ani deset kilometrů,

Zdravotníci začínají ošetřovat první zraněné

nezdá se reakce záchranářů zrovna bleskově rychlá. Ale je možné, že byl hned znám rozsah neštěstí a bylo třeba napřed soustředit veškeré síly, potřebné k zvládnutí události takového rozsahu. Posádka prvního hasičského auta stejně jenom zpovzdálí sleduje situaci.

V Chabařovicích probíhala část cvičení Ochrana 2006, zaměřená na činnost Integrovaného záchranného systému. Výbuch ve (vyřazeném) vagonu byl samozřejmě nasimulován předem, stejně jako větší i menší zranění několika desítek cestujících. Těmi byli pro účely cvičení žáci Střední zdravotnické školy v Ústí nad Labem, s naturalistickým ztvárněním „ran“ jim pomáhali jejich učitelé. Všechny tyto přípravy probíhaly hlavně ve stánovém městěčku, „základně humanitární pomoci“, kterou jako součást cvičení postavili

nedaleko už předem vojáci ze 154. záchranného praporu z Rakovníka. A městečko, rovněž jako součást cvičení, střežili příslušníci ústecké rot aktivních záloh Armády ČR.

Cvičení jsou především od toho, aby se zjistily chyby a nedostatky v plánech, mezery v organizaci, aby bylo zřejmé, co je třeba v přípravách do budoucna ještě zlepšit. A cvičení samozřejmě probíhá podle předem připraveného scénáře. V tomto případě měl scénář alespoň pro pozorovatele „zvenčí“ zjevnou chybu. Zdálo se, že scénář nepočítá s tím, že alespoň nezranění a lehce zranění cestující včetně případných teroristů budou mít snahu z vlaku uniknout a že kromě mrtvých a těžce zraněných v něm nikdo nebude čekat na příchod policie.

Scénář je scénář. Berme to tak, že byl takto pojednán jen kvůli zjednodušení a ve skutečné situaci by policie prováděla mnohem širší

Policejní zásahová jednotka nastupuje k uzavěře místa výbuchu

0 + 39: policisté vstupují do vlaku a začínají vyvádět zraněné; na místo najíždí hasičská technika, která dosud byla soustředěna opodál

0 + 44: přijíždí auto civilní ochrany, mimo jiné se zásobou dalších nosítek

0 + 52: hasiči stále vyprošťují zraněné a mrtvé z epicentra výbuchu a začínají přikrývat těla „obětí“ rozházených kolem, policisté stále vyvádějí lidi z vlaku, teď i nezraněné

0 + 56: zdravotníci už pracují s posilami – vozidly záchranné služby z okolních okresů

0 + 70: přilétá vrtulník záchranné služby a odváží dva pacienty

0 + 72: policisté vyvedli poslední cestující z vlaku, ten je prázdný a policejní zásahová jednotka se připravuje k odjezdu, stejně jako většina záchranných jednotek IZS; zdravotníci pokračují v ošetřování raněných, z nichž asi 15 ještě čeká ve zdravotnickém stanu na odsun; zůstávají jen policisté ke střežení trosk a místa činu

0 + 90: nastupují policisté–kriminálníci k dokumentaci a ohledání místa činu a k identifikaci obětí

Zatím už je v Brně nějakou dobu po všem. Pachatele po pečlivé prohlídce odvezli policisté, ale na místě ještě zůstalo jeho zavazadlo, zelený baťužek. Na místo nastoupil pyrotechnik a do vzdálenosti několika centimetrů od zavazadla instaloval rentgen. Zdvihl zavazadlo manipulační tyčí a ze všech stran ho nastavoval před přístroj. Velmi opatrně a obezřetně. Na scénu se dostavili hasiči, kteří prováděli opatření k zajištění bezpečnosti osob

v souvislosti s přítomností neznámé toxické látky v zavazadle. Samotné zavazadlo opatrně umístili do speciálního bezpečnostního kontejneru a odvezli z místa zadržení.

Krizové štáby začnou cvičení vyhodnocovat, zhodnocení pozitivních poznatků a nalezení případných slabých míst určitě zabere několik týdnů. Dodejme, že velmi podstatná část cvičení Ochrana 2006 neprobíhala před zraky diváků, ale ve štábních místnostech a u speciálních policejních jednotek, takže my jako diváci nemůžeme hodnotit celek. Ale nejdůležitější je to, že taková cvičení vůbec probíhají. Jak už bylo řečeno, jen touto cestou se dá zajistit, aby všechno fungovalo i při eventuelním skutečném útoku teroristů. Jistě si ho nikdo nepřejeme, v současnosti je málo pravděpodobný, ale potkat nás bohužel může kdykoliv.

**Dagmar LINHARTOVÁ
a Přemysl LIŠKA
Foto J. NOVÁK,
V. ŠEBEK a P. LIŠKA**

Zorganizovat smysluplnou práci několika stovek lidí na místě katastrofy není jednoduchá záležitost

uzavěru místa výbuchu (jak ostatně na místě naznačil jeden z řídících cvičení) a musela by zřejmě také pátrat po osobách, které se z místa vzdálily.

Ale berme to popořadě. V čase 0 + 19 minut se na místě neštěstí na chabařovickém nádraží objevují další dvě hasičská auta (nakonec tu budou nejen jednotky krajského Hasičského záchranného sboru, ale i dobrovolných hasičů a závodních hasičských sborů z Ústí na Labem), o minutu později přijíždí první sanitka. V tom okamžiku už se na místě rozvinuje policejní zásahová jednotka, ze vzdálenosti několika metrů obkličuje celý vlak, policisté v ochranných maskách na něj míří samopaly. Dále můžeme postupovat podle časové osy:

0 + 22 (minut): další jednotka policie provádí vnější uzavěru

0 + 25: policisté odvářejí první tři lehce

zraněné cestující, kteří vypadli z vlaku; zdravotníci je začínají ošetřovat

0 + 27: přijíždějí další policisté, dohromady už je jich víc než sto; někteří zatím nemají konkrétní úkoly a zůstávají v záloze

0 + 29: vlak začíná prohlížet dvojice chemiků v ochranných oděvech, policejní pyrotechnik a hasiči specialisté prohledávají vlak, zda v něm nejsou další výbušniny

0 + 32: hlášení – „chemický a radiační průzkum negativní“, také pyrotechnik uvolňuje vstup do vlaku

0 + 35: policisté snímají masky, první hasiči a zdravotníci pronikají na místo výbuchu, kde jsou největší škody (za další tři minuty odtud vyprošťují první těžce zraněnou osobu)

0 + 37: vedoucí lékař zásahu začíná organizovat třídění, systematickou zdravotnickou pomoc a odsun zraněných, dává pokyn ke stavbě zdravotnického stanu ve vzdálenosti asi 50 metrů; cestující jsou stále drženi ve vlaku